

NÉZŐTÉR

Székely Anna

HAMLET AGAIN AND AGAIN

Köteles utca 6 szám, a Stúdió Színház ajtaját kinyitják a közönség előtt. Te is ott tolongsz, arra vársz, hogy helyet foglalj a vörös bársonyszékek egyikén, és megnézz egy olyan előadást, amelyről két előfeltételezésed van: 1. Shakespeare, ergo nehéz, még nem barátkoztál meg teljesen vele; 2. nem tudod összeegyeztetni a plakáton szereplő graffitit a jambikus reneszánsz színjátszással. Leülsz, hatalmába kerít egyféle izgalom, ahogy megpillantod a színészeket, akiket lassan egy éve heti rendszerességgel látsz, némelyikkel egy-két szót már váltottál is. Elfog a kíváncsiság, hogyan fognak megbirkózni a shakespeare-i jambusok bonyolult világával. Ja, és le nem tudod venni a szemed a bazi nagy drótháló koronáról, ami a fejük felett lebeg. Felkészülsz az elkövetkező három órára.

Kicsike fényforrás indul, egyenként megvilágítja a szereplők arcát. Egy villanykörte az, Kiss Péter kezében lasszó lesz belőle, a nézők feje felett forog, fényörvényyé válik. Az örvény beszippant, az előadás végéig nem enged el, még a szünetben sem, még egy pillanatra sem. Megszólalnak a híres első jelenet első sorai.

Egyik fényből a másikba vált az előadás, fel a fények a nézőtéren, meglepetés-kerettörténet: egy csapat színészhallgatónak elő kell adnia a *Hamlet*-et, és fogalmuk sincs, hogy miért jó az nekik. Soós Máté Bátor bejelenti, hogy a *Hamlet* „fuck the system” darab, ezért nem érvényesek a hagyományos színházi szabályok, bárki nyugodtan filmezze a kedvenc részeit az előadásból, vagy éppen fotózzon bátran, majd Gianina Cărbunariu, Kiliti Krisztián, Paolo Sorrentino – mindig más rendező – telefonhívására hivatkozva elhagyja a színpadot. Komoly szövegösszemandás kezdődik, de nem tart sokáig, random beatboxingból hatalmas party nővi ki magát, és a színészek egyenesen Dánia börtönébe vándorolnak.

Hamlet: Kiss Péter. Az öreg Hamlet, a király meghalt, az új király Claudius, nagybácsi-apa-rokon-testvér-férj-uralkodó. Konkrétan. Hamlet

viszont nem tud apja halálába olyan könnyen belenyugodni, mint saját anyja, aki rövid időn belül egy férfit eltemet, a másikhöz hozzámegy. Hamlet szürke pulcsiban gubbaszt, és egyszerűen nem tudja elviselni a helyzetet. Kirajzolódnak a karakterek: Torner Anna Gertrud szerepében próbálja becsapni önmagát, és mindenki mást is, hogy minden rendben van, Kitay Levente Claudius szerepében megízlelve a hatalmat, feszegeti uralkodásának határait, Berencsy Martin Laertes-ként kérezkedik el a királytól, hogy Franciaországba mehessen, apja, Polonius szerepében Fazakas Hunor a király jobb kezéként fog működni.

Hamlet: Torner Anna. Most rajta a szürke pulcsi. Kiss Péter immár Horatio, a hűséges bajtárs. Hamlet és a legjobb barátja találkoznak a szellemmel, amihez Hamlet bátorsággal viszonyul. Apja szelleme elmeséli, hogy testvére volt a gyilkos, mérget öntött fülébe, és valószínűleg anyjával is összejátszott. Hamlet ezt nem tudja feldolgozni, fogalma sincs, mi történhetett, nem tudja eldönteni, higgyen-e a szellemnek, vagy csak az elméje csalja meg. A király elküldi Rosencrantzt és Guildenstern – vagy fordítva –, azaz Dull Bencét és Jánosi Botondot, hogy derítsék ki, mi a királyfi baja. Hiszen Polonius szerint lánya, Ophelia, vagyis Szilágyi Orsolya eléggé kétségbejött dolgokról számolt be Hamlet viselkedésével kapcsolatban.

Hamlet: Kitay Levente. Nem teljesen normális. Lehet, hogy megjátsz-sza? A két iskolatársa, Rosenstern és Guildenkrantz – vagy fordítva – meglepik őt, teljes erőbedobással próbálnak bratyizni, ami egy pillanatra mintha sikerülne is Polonius megjelenésekor, az egységes nyávogás és bemutogatás közepette. De Hamlet rájön, hogy a király megbízására szaglászniak utána, és ki is szedi ezt a küldöncökből. Ami nem nehéz, elég átlátszó viselkedésüket felszínes gondolatok követik. A haverpáros kosaras mezt visel, ami arra hajaz, hogy csapatjátékosok. De ez csak álca, a herceg nyilván átlát rajta. Megjön a Színész, Hamlet megkéri, hogy adja elő az általa írt szöveget a király és királyné előtt.

Hamlet: Berencsy Martin. A király és Polonius azt hiszi, hogy Hamlet szerelmi bánattal küszködik, ezért most Ophelia lesz a csali. Őt közel enged magához a herceg, gondolják, de távolságtartó szavai továbbra is megrémisztik a törékeny kislányt. Az, hogy egy ilyen szerelmi vallomást ugyanaz a színész játszik el, aki Laertest is alakítja, csak dob a feszültségen a két karakter között. Hamar kiderül, hogy nem szerelmi bánat áll a furcsa viselkedés mögött. A színdarab napján a herceg árgus szemekkel figyeli a „szüleit”, miközben a Színész a háttérben egy szál gitárral a kezében, dalban fedi fel a

valóságot az előző király halálával kapcsolatban. A „színpadon” Soós Máté Bátor. Claudius kiviharzik. Hamlet felesküzik a bosszúra.

Hamlet: Jánosi Botond. Gertrud már-már megtöri Hamlet szavaitól, de az megöli a hallgatózó Poloniust. Hatalmas díszlet-kockával püföli eszeveszetten a rámpát, amely alá az lesi felvételt készíteni bújt. Hamlet a levegőhöz – apja szelleméhez – beszél, ergo még jobban kétségbe ejti az anyját, Gertrud felpattan összeroppant testtartásából, és újból a kimértség álcája mögé rejtőzik. Claudius tettét megbosszulni nem sikerül ezúttal: Hamlet imádkozni látja őt – szemtől szemben a közönséggel –, mint aki tényleges bűnbánatra készül. Várni kell a bosszúval.

Hamlet: Fazakas Hunor. Senki nem tudja kiszedni a hercegből, hogy hova tette Polonius holttestét, a királyfi egyre zavarosabban beszél. Fontos kis apróság, hogy hiába keresnék a holttestet, mert éppen az áldozat bőrébe bújt a herceg... Fazakas ugyanabban a játékos, fontoskodó hangnemben szólal meg, mint korábban Polonius, viszont örültsége egyre inkább fokozódik. Szinte hallani a *Dancing queen*t a háttérben, amire korábban önfeledten táncolt a főkamrás. Ezen felbuzdulva Claudius elküldi Hamletet az országból az Angliába tartó hajóval, és azzal a paranccsal, hogy az Angol küldöttség azonnal ölje meg őt. Elkíséri őt Rosencrantz és Guildenstern. Csakhogy Hamlet megszökik, kijátssza a rendszert, és iskolatársait küldi a halálba.

Hamlet: Dull Bence. Ophelia meghalt, mert megbolondult, és vízbe fulladt. Utolsó mondatai nagyon homályosak voltak, a menyasszonyi ruhában tündöklő lány csokrát osztogatva örökre elhagyta az élők sorát. A sírással beszélget Horatio és Hamlet, ez az egyik legmulatságosabb jelenet, dacára annak, hogy Hamlet elveszíti a kapcsolatot gyerekkorával és a reménykedés utolsó sugaraival. Miközben a sírásó és Horatio söröznek, Hamlet kólát szürcsöl. Majd végignézik a temetést. Ekkorra Hamlet szinte mindent elveszített, ami számára fontos. Laertes a herceget okolja nemcsak apja haláláért, hanem a testvérét ért balesetért is. Jogosan. Összebeszél a királlyal, hogy párbajban csalással megölik Hamletet. A párbaj során mindenki meghal, kivéve Horatiót, akinek Dánia ezen történetének életben tartása lesz az öröksége.

Hamlet: már nincs többé. Viszont megannyi részlet bújik meg az előadásban. Az előadás szövegét Nádasdy Ádám fordítása adja, amit kiegészítettek improvizációval, valamint rendszeren lerövidítettek, és néhol aktualizálták. A szöveg mai hangulatát igazából a színészi játék adja, az eredeti szöveghez társított gesztusok és eszközök. Ehhez tesznek hozzá a zenei betétek is, és természetesen az a színpadi világ, amelyben a mémek is jól illesz-

kednek a szöveg és tartalom egységéhez. Ebben a rendező, Vladimir Anton segítségével volt az előadás dramaturgja, Dálnoky Réka és Brok Bernadette dramaturgasszisztens.

És mindez hogyan tárul eléd? Mai környezetben, ahol megfér egymás mellett az elegáns öltözet és a kosármez, Shakespeare és a sör, a mosógép, elektromos gitár, a cigi, az okostelefon, a Coca-Cola. A szereplők fiatalos, igazi lázadó közegben léteznek: mindenhol rámpa, korlát – igazi parkour pálya a díszlet, sokat ugrálnak, másznak, futnak rajta. A hatalmas fémkorona jelzi az uralkodás súlyát, valamint a tényt, hogy milyen balszerencse nehezedett Helsingőrrre. Polonius és Laertes igazi gentleman, mindvégig elegánsban feszítenek, amivel szemben kontraszt Ophelia, a család harmadik tagjának neccharisnya és bőrnaci kombója. Gertrud mint már tapasztalt királynő, elegáns zöld nadrágruhát visel, vele szemben Claudius mint friss király még nem tudja, hogyan is illene öltözködni, ezért kényelmes szettben feszít, néha még baseballsapkában is, hiszen nehogy már valaki megmondja neki, hogy miben kell megjelennie. Horatio egyszerű ingben és pólóban követi végig a dán herceg kalandjait. A szürke pulcsi az utolsó jelenetben a legizgalmasabb, amikor mindenki, aki meghal, felveszi. Az egyedüli túlélő, Horatio berakja a sajátját a mosógépbe, mint aki eleget látott. A szereplők szépen sorjában levetik a pulcsikkal a szerepüket, otthagyják a színpadon, és kisétálnak.

Miközben a kijárat felé mész, előveszed a telefonodat, hogy jegyet foglalj a következő *Hamlet*-előadásra itt, a Köteles utcában.

Az írás a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem I. év teatrológia szak Sajtómélet és -gyakorlat tantárgyának keretében készült. Irányítótanár: Boros Kinga.

William Shakespeare: HAMLET, dán herceg tragédiája. Fordította: Nádasdy Ádám. Színpadi verzió: Vladimir Anton, Dálnoky Réka és Brok Bernadette. Rendező: Vladimir Anton. Dramaturg: Dálnoky Réka. Dramaturg-asszisztens: Brok Bernadette. Látványtervező: Măriuca Ignat és Vladimir Anton. Játsszák: Berencsy Martin, Dull Bence, Fazakas Hunor, Jánosi Botond, Kitay Levente, Torner Anna (I. év magiszteri, színész szak), Kiss Péter, Soós Máté Bátor, Szilágyi Orsolya (III. év alapképzés, színész szak).